СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 99. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 30-го КВІТНЯ 1949.

No. 99. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, APRIL 30, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen { 4-0807 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

БЕЗРОБІТТЯ ДАЛЬШЕ ЗРОСТАЄ

У місті Ню Йорку є повний мільйон людей, які вичікують дня, щоб їх живитель — звичайно батько родини — дістав працю. На такий стан вказав Реймонд Гілард, комісар прилюдної добродійности. Він виказує, що 300,000 осіб у місті Ню Йорку, побирають допомогу на життя з міських фондів, а 700,000 осіб живе з приділів, які дістають робітники з суспільного забезпечення на випадок безробіття або з приділів, які побирають ветерани світових воєн. Кількість безробітних росте ще дальше, не зважаючи на різні передбачування, що з весною почнуться роботи. Комісар Гілард каже, що теперішній стан не вказує на можливість депресії, як це було перед війною, коли півтора мільйона осіб побирали допомогу з міських добродійних фондів. Хоч не можна точно обрахувати кількости безробітних у Ню Йорку, то на підставі урядових статистик можна ствердити, що безробіття дається взнаки кожній восьмій людині. — Коли взяти до уваги, що в різних сторонах Злучених Держав, головно на Західному побережжі, дається відчувати брак робіт, то треба погодитися з фактом, що безробіття не минеться негайно, а буде ще зростати.

НЕМА ВИГЛЯДІВ НА ШВИДКЕ ПОШИРЕННЯ СУСПІЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

Вашингтон. — Програма поширення суспільного забезпечення, зголошена в конґресі за спонукою президента Трумана, діждалася вже належного розгляду в конґресі. Є надія, що найважливіші точки програми будуть прийняті в палаті репрезентів ще в теперішньому конґресі, одначе нема виглядів, щоб сенат міг їх передискутувати в біжучім році. Комісія способів і засобів палати репрезентантів саме покінчила переслухання знавців і свідків, а тепер приступить до начерку закона. Це забере довший час і нема виглядів, щоб редакцію закона можна було покінчити перед половиною червня. Незабаром потім прийде закінчення сесії і конґрес розїдеться на вакації, отже сенат цілком не вспіє розглянути пляну предявленого адміністрацією.

ПРОГРАМА ГРОМАДЯНСЬКИХ ПРАВ ЗГОЛОШЕНА В КОНҐРЕСІ.

Програма президента Трумана в справі поширення громадянських прав появилася в конґресі щойно тепер, тобто після приблизно 14 місяців, від коли він проголосив її у спеціяльнім посланні до конґресу. Законопроєкти в цій справі зголосив сен. Дж. Гаверд МекҐрат, предсідник Краєвого Демократичного Комітету. Програма обіймає чотири законопроєкти, а саме: бил про безсторонний приділ праці; акт проти лінчу; акт проти оплат за голосування; акт громадянських прав з р. 1949. Тільки останній бил має на цілі змінити особисті права громадян до свободи, забезпеки і привилеїв громадянства. Інші проєкти це тільки повторення домагань, які вношено роками перед тим.

НІГЕР ДОРАДНИКОМ СЕКРЕТАРЯ ОБОРОНИ.

Вашингтон. — Секретар оборони Луїс Джансон назначив Джеймса С. Еванса дорадником в справах рівности рас при воєнній службі. Еванс це інженер і колишній професор. Він був дорадником в расових справах при секретарі війни Роялі до його уступлення. Водночас з поновним назначенням Еванса на його пост оприлюднила Краєва Мілітарна Установа його звіт під заг. „Нігри в армії".

КОМУНІСТИ КОНЦЕНТРУВАЛИ УВАГУ НА ПРОМИСЛИ В 1948 Р.

Ню Йорк. — У процесі проти комуністичних провідників за навчання насильної акції вже третій день складала зізнання свідок Анджела Каломіра, яку післало Федеральне Бюро Інвестиґацій між большевиків як замаскаваного аґента. Вона виявила, що комуністичний провід сконцентрував свою акцію на головні промисли й підприємства в Ню Йорку в 1948 році, кажуть для них, тому, що це був рік для них, тому, що це рув рік виборів. Комуністичні діячі мали наказ не виїздити на вакації довше ніж на 2—3 тижні і бути готовими на кожний заклик. На зібранні повітових організаторів в липні 1948 р. такі провідники, як Роберт Тамсон, нюйорський радний Венджамин Дж. Дейвис та Джім Тормі взивали до зосередження кампанії серед докових робітників, серед моряків, залізничників, візників перевозових залізничих підприємств. Комуністична організація має 200 відділів в дільниці Мангеттен у Ню Йорку. Відділ чи „клуб" це найнижча організація, кілька клубів чи відділів творить секцію, а секція творить окружну організацію. Все те зорганізоване для акції до насильного скинення уряду, коли прийде час. Члени Комуністичної партії під прибраними іменами ходили тоді на зібрання робітників в корабельних причалах, роздавали їм комуністичну літературу і газету „Дейлі Воркер", а коли якийсь робітник не хотів їх слухати, тоді вони пробували запросити його на обід, до театру або навіть втиснутися до його мешкання, потім притягнути його на тайні зібрання в приватних домах або в комуністичних школах, таких як Джеферсона Школа Суспільних Наук.

Сама Каломаріс була в тому часі обганізаторкою або предсідницею партійного клубу в Юґославськім Домі, під ч. 405 Вест 41-ша вулиця в Ню Йорку і співорганізаторкою юґославської „громади", яка обіймала теж юґославських докових робітників. Вона призналa, що її відділ мав труднощі в розмовах агітації серед юґославських робітників. При складанні свідоцтва панна Каломіріс присвятила багато часу на опис метод навчання „професійних революціонерів" для заведення комуністичної диктатури.

З Вашинґтону сповіщають, що в процесі проти Джудіт Коплон за шпиґунство в користь Совєтів ствердженo, що вона попала в засідку, бо записка, яку вона передала Ґубічеву була підроблена.

ТРУМАН КАЖЕ, ЩО ВІРИТЬ СОВЄТАМ В СПРАВІ БЕРЛІНА

Вашингтон, 28 квітня. — уряд Злучених Держав є переконаний, що Совєтський Союз переводить в добрій вірі переговори над знесенням блокади Берліна, сказав президент Труман на пресовій конференції. Він заявив кореспондентам, що як би він не вірив у щирість росіян, то переговори були б зірвані.

СЕКРЕТАР ДЖАНСОН ЗА ВИСИЛКУ ЗБРОЇ ДЛЯ ЕВРОПИ, ОДНАЧЕ НЕ З БЮДЖЕТУ ОБОРОНИ

Секретар оборони Луїс А. Джансон сказав перед сенатською комісією закордонних справ, що Краєва Військова Установа була б „покалічена", а американська безпека була б „загрожена", коли б Европі вислано з Америки зброї вартости $1,300,000,000 коштом звичайного оборонного бюджету, обрахованого на 15 біліонів. Джансон висловив свій погляд при складанні чергового свідоцтва в справі ратифікації Північно-Атлантійського Оборонного Пакту.

АЧЕСОН ОБСТОЮЄ ЗАБЕЗПЕКУ ДЛЯ ЗАХІДНОЇ НІМЕЧЧИНИ

Ню Йорк. — У промові на обіді у готелі Валдорф Асторія, улаштованім Бюром Розголосу Товариства Американських Видавців Газет, секретар стейту Дін Ачесон запевнив світ, що Злучені Держави не заключать ніякого договору, який не дав би Европі забезпеки. Американському народові він сказав, що уряд матиме на увазі мирну і правильну розвязку проблемів, які причинилися до тільки труднощів у повоєннім часі.

Згадуючи про справу Німеччини, він назвав цю проблему найважнішою справою світової політики й заявив, що Америка не зрезигнує з жадних основних засад.

ХУДОЖНИК Н. С. ЗАДОРОЖНИЙ В АМЕРИЦІ

Цими днями приїхав до Ню Йорку звісний маляр на релігійні теми, Микола С. Задорожний, який свого часу вславився в малюванні храмів в Китаю й Японії, а свої мистецькі праці почав від розкрашування церков в Києві. Він залишив свої малюнки українським свято-Покровськім соборі а теж в церквах в Ганков, в Токйо і ін. містах. Він малював теж і самостійні ікони, плащаниці й хоругви. У Злучених Державах він хоче присвятити себе дальше релігійному мистецтву.

МІЖНАРОДНЯ ІМПРЕЗА ЗА „МИР БЕЗ УГОДОВСТВА" В КАРНЕҐІ ГОЛЛ

Ню Йорк, 29 квітня. — Заповіджене вже раніше публичне зібрання представників поневолених Совєтами східно-европейських народів, організоване з ініціятиви відомої громадської організації „Камон Коз", відбудеться в Карнеґі Голл в Ню Йорку, дня 5-го травня, під гаслом „мир без угодовства", в противагу облудному „фронтові миру", що ним тепер знову Кремль намагається обдурювати світ. В зібранні, як відомо, візьмуть активну участь теж представники від поневоленої України. Білети вступу на зібрання можна дістати наперед у Володимира Бакада в Українському Демократичному Клюбі при 59 Ст. Маркс Плейс в Ню Йорку в понеділок, 2-го травня, між год. 7—9 ввечорі.

ЗГОЛОШЕННЯ ПРЕДСТАВНИКІВ НА ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ З.У.А.Д.К.

Филаделфія, 29. квітня. — З канцелярії Злученого Українського Американського Допомогового Комітету пригадують, що всі повновласті представників поодиноких організацій і товариств, які візьмуть участь в загальних зборах Комітету в днях 7-го і 8-го травня, повинні бути переслані до Комітету найпізніше до вівтірка, дня 3-го травня. Рівночасно повідомляється, що всі позамісцеві делегати, які мають в пляні ночувати у Филаделфії з п'ятниці на суботу і зі суботи на неділю та бажали б мати зарезервовані готелеві кімнати, повинні про це негайно повідомити канцелярію ЗУАДКомітету, бо тільки замовленні кімнати наперед можуть бути зарезервовані. Реєстрація делегатів почнеться вже в п'ятницю ввечорі, дня 6-го травня, в готелі Аделфія при 13-тій і Честнот стрітах, де й відбудуться загальні збори.

ОГИДНЕ СКРИТОВБИВСТВО ЖІНКИ ПЕРШОГО ПРЕЗИДЕНТА ФИЛИПИН

Маніля, 29 квітня. Озброєна банда комуністів в складі около 100 осіб *доконала вчора зі засідки огидного злочину вбивства* Аврори Араґон Квезон, вдови по першому президентові Филипин, та 12 інших осіб її товариства, що втомашинами їхали до родинного міста покійного президента на офіціяльне відкриття пам'ятника на місці його уродження. Між вбитими є теж старша дочка покійного президента та чоловік молодшої дочки. На всіх 50 осіб, що їхали разом з п-нею Квезон, 13 було вбитих і 10 поранених. Керована комуністами банда злочинців, відома під назвою „Гукбалагапс", напала на подорожних зі засідки та засипала їх градом куль без попередньої остороги. Цей огидний злочин большевиків потряс до глибини цілою країною. Підозрівається, що замах був плянований на теперішнього президента країни, Ельпідія Квіріно, що мав тех їхати в цьому товаристві. Нехайно після вістки про злочин, филипинська армія вислала літаки і відділи сухопутніх військ в погоні за большевицькими злочинцями. В країні проголошено жалобу, спускаючи прапори до половини машту. Злочин викликав велике потрясення в цілому культурному світі.

БОЛЬШЕВИКИ НА ПІДСТУПАХ ДО ШАНҐГАЮ

Шанґгай, 29 квітня. — Згідно з потвердженими урядом комуністичними повідомленнями, китайські большевицькі війська дальше підступають до цеї митрополії, майже не натрапляючи на опір. За вчорашній день вони мали підступити на дальших десять миль і від міста їх ділить ще тільки 35 миль. Шанґгай хаотично приготовляється до оборони, а китайці тепер вже самі не знають, хто є їх провідником, діючий президент Лі-Цунґ-ен, що сидить собі дома та не зраджує більшого заінтересування керувати дальше до краю загроженої своєї країни, чи знову Чіян-Кай-шек, що перед двома днями знову забрав голос, закликаючи китайців до подвійних зусиль в боротьбі проти комунізму і обіцюючи їм перемогу за три роки.

КОНСЕРВАТИСТИ ПОГОДЖУЮТСЯ НА РОЗВ'ЯРКУ ПРОБЛЕМИ ІНДІЇ

Лондон, 29 квітня. — Бувший британський премієр і тепер провідник опозиційної до лейборитського уряду Консервативної партії, висловив вчора своє вдоволя з приводу встановлення нової форми зв'язку між країнами британського коммонвелту, тепер „коммонвелту націй", в рямках яких залищеться теж Індія, що вкоротці має бути проголошена суверенною республікою, визнаючи і надалі англійського короля своїм головою. Чорчил висловив надію, що така форма спільноти вільних націй може в майбутньому поширитися на інші европейські і американські країни.

СЬОГОДНІ ВЕЛИКА МАНІФЕСТАЦІЯ ВІРНОСТИ В НЮ ЙОРКУ

Сьогодні, в суботу, 30-го квітня, після полудня відбудеться між 95-тою і 62-гою стрітами по Лексинґтон евеню велика маніфестація з нагоди „Дня Вірности" (Лоялті Дей). Український Маніфестаційний Комітет востаннє пригадує всім українським організаціям, товариствам та поодиноким громадянам митрополітальної округи їх обов'язок американських громадян українського роду взяти масову участь в цій маніфестації, метою якої є єдність і солідарність з цілим американським народом в обороні наших вольностей та нашого демократичного способу життя проти загрози большевицької тиранії та його п'ятиколонних агентів. Українська група повинна зібратися в год. 2:30 після полудня в східній частині 92 вулиці коло Лексинґтон евені і там буде призначене їй місце в поході. До місця збірки української групи найкраще їхати собвєм лінії Лексинґтон Евеню до 86-тої Вулиці. Всі дальші інформації і вияснення даватимуть на місці члени Маніфестаційного Комітету.

ПОДВІЙНІ ПРОПОЗИЦІЇ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗКИ НІМЕЦЬКОЇ ПРОБЛЕМИ

ЗАХІДНІ СОЮЗНИКИ ПРОПОНУВАТИМУТЬ ПРИЛУЧЕННЯ СОВЄТСЬКОЇ ЗОНИ ДО ФЕДЕРАТИВНОЇ ДЕРЖАВИ; СОВЄТИ ВИДВИГАЮТЬ ПРОПОЗИЦІЮ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОЇ НІМЕЧЧИНИ.

Лейк Соксес, 29. квітня. — В слід за першими неформальними вимінами думок в справі перервання совєтської бльокади Берліна та нових чотиродержавних розмов для полагодження цілої німецької проблеми, зі західного і совєтського боків видвигається рівночасно цілий ряд здогадних пропозицій і протипропозицій, що мали б бути предметом нарад найблищої конференції Ради міністрів закордонних справ чотирьох великодержав. В поінформованих міжнародних колах вважають, що Америка і Британія погодилися на видвигнення пропозиції, щоби совєтська зона Німеччини була прилучена до західно-німецької федеративної держави, творення якої є вже в останній стадії. Совєтський Союз, натомість, буде намагатись перевести свою пропозицію для створення одної німецької держави з центральним урядом, скоре заключення мирового договору та відкликання окупаційних військ. Проєкт мирового договору з Німеччиною Совєти мали б вже мати готовий на нарадах міністрів. Сильне зменшення окупаційних військ в Німеччині мала б обстоювати теж Америка, з чим не погоджуються ані Британія ані Франція. Як йдеться про совєтські пропозиції, то їх вважається головно за пропагандивні, щоб переконати німецьке населення західних зон, що, мовляв, одинокий Совєтський Союз є його приятелем та бажає йому добра. Вважається, що вже в найблищих днях відбудуть конференцію представники чотирьох великодержав в Об'єднаних Націях, з метою встановити дату конференції міністрів та накреслити порядок їх нарад. В міжчасі, західні представники очікують письменної офіціяльної заяви Совєтського Союзу в справі перервання бльокади Берліна, бо тільки тоді можна буде робити дальші заходи для нових спроб полагодження цілої німецької проблеми.

ЗАХІДНА НІМЕЧЧИНА МАТИМЕ СВОЇ ЗАКОРДОННІ КОНСУЛЯТИ.

Франкфурт, 29. квітня. — Західні союзники погодилися, щоби пляноване ними німецьке самоуправління західно-німецької федеративної держави мало свої торговельні представництва закордоном. На цій підставі німці вже плянують відкрити свої торговельні консуляти в цілому ряді країн рівночасно з формальним проголошенням західно-німецької держави, що мало б наступити в дні 15-го червня.

СОВЄТСЬКА ЗМІНА НА ВАЖЛИВОМУ ПОСТІ В О.Н.

Лейк Соксес, Н. И., 29. квітня.—Дотеперішній совєтський представник на пості заступника ґенерального секретаря Об'єднаних Націй, Аркадій Соболєв, був відкликаний і на його місце призначено Константина Зінченка, дотеперішнього керівника пресового відділу в міністерстві закордонних справ в Москві. Соболєв був спеціялістом в Берлінській справі. Причина зміни невідома.

БРИТАНЦІ ЗНІВЕЧИЛИ СОВЄТСЬКІ НАМАГАННЯ „ВНУТРІШНЬОЇ БЛЬОКАДИ" БЕРЛІНА.

Берлін, 29. квітня. — Рівночасно з говоренням про бажання закінчити бльокаду Берліна, практично совєтські окупаційні власті вчора безуспішно намагалися ще скріпити її внутрішньою бльокадою транспорту каналами, якими перевозиться в британську зону доставлені повітрям товари. В тій цілі Совєти порозставляли при шлюзах каналів свою військову сторожу, з виразним дорученням пропускати тільки ті транспорти, що матимуть совєтський дозвіл. У відповідь на це сильні відділи британської залоги під загрозою ужиття сили усунули совєтську сторожу і самі перебрали контролю шлюз. Совєтську акцію, що діяметрально противорічить совєтським словним запевненням, західні союзники назвали провокативною.

ФОРМАЛЬНЕ ВСТАНОВЛЕННЯ 6-ДЕРЖАВНОЇ КОНТРОЛІ РУРЩИНИ.

Лондон, 29. квітня. — В британському міністерстві закордонних справ підписано вчора формальний договір про встановлення західної 6-державної контролі німецького промислового басейну в Рурщині В найблищому часі вже мало б відбутися перше засідання цеї контрольної комісії, що реґулюватиме продукцію вугілля і сталі в Рурщині. В комісії будуть мати своїх представників: Злучені Держави Америки, Британія, Франція, Бельгія, Голандія і Люксембурґ. На осідок комісії пропонують місто Діссельдорф і її головним завданням буде наглядати, аби Рурщина знову не перемінилася в німецьку кузню зброї.

БРИТАНІЯ ПЛЯНУЄ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ЛІБІЇ.

Лейк Соксес, Н. И., 29. квітня. — Вчора тут повідомлено, що Британія плянує внести до Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй формальну резолюцію, на підставі якої Асамблея мала б право признати Лібії державну суверенність після десятьох років британської адміністрації тою колишньою італійською колонією. Резолюція мала б бути внесена формально вже на черговому засіданні Політичного Комітету Генеральної Асамблеї.

ІТАЛІЯ ПЛЯНУЄ ВИСЕЛЕННЯ 971,900 СВОЇХ ГРОМАДЯН.

Париж, 29. квітня. — Італійський уряд предложив Адміністрації Господарської Співпраці свій еміґраційний плян, в якому передбачується переселення з Італії протягом чотирьох років майже одного мільйона італійців. Вони мали б виеміґрувати до інших країн Европи і Америки та до Африки і Австралії, щоб в той спосіб розв'язати проблему перенаселення самої Італії.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число в понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НОВІ РОБІТНИЧІ ЗАКОНОПРОЄКТИ

Тому місяць найбільші прихильники зміни теперішнього робітничого закону (Тефт-Гартлі) сумнівались, чи ця справа прийде під обради на цій сесії конгресу. Це виглядає дуже дивно, коли зважиться, що Демократична партія має більшість в обидвох палатах конгресу, та що вона вийшла переможною в листопадових виборах минулого року головно тому, що дістала сильну допомогу з боку робітничих юній, які домагались такої зміни. Очевидно, що тут годі щось закидати президентові Труманові, бо він не тільки виступав в часі виборчої кампанії проти закону Тефт-Гартлія, але, як тільки зійшовся 81-ий конгрес на наради, сам ставив потребу зміни цього закону як одну з важних і дуже пильних справ. Проте витворилась у конгресі така ситуація, що вважалося справу зміни закону Тефт-Гартлія ще цеї сесії за погребану.

Цю дивну ситуацію треба так розуміти, що багато демократичних представників у конгресі захитались у переконанні справжньої потреби радикальних змін у робітничому законодавстві й то захитались головно тому, що почали поширятись страйки, які не мали в американськім громадянстві симпатії. До таких страйків зараховано, наприклад, невдалий страйк нюйорських шоферів, що їздять таксівками. Цей страйк був ділом Денні Луїса, брата відомого Джана Л. Луїса, президента Юнайтед Майн Воркерс, бо й шофери, що їм наказано страйкувати, належать до майнерської юнії. Публична опінія не була тут проти підвишки заробітної платні шоферів, але проти метод, яких вживає Джан Л. Луїс та які вже наробили чимало шкоди загальному робітничому рухові. В подібний спосіб зустрів загал теж і примусові майнерські „вакації", заряджені недавно Луїсом.

Того роду події притупили в конгресі вістря, звернене проти закону Тефт-Гартлія. Спочатку, як тільки зійшовся 81-ий конгрес, була запевнена більшість, потрібна для знесення закону. Якщо думки були поділені, то тільки щодо цього, чи завертати до давного закону Ваґнера, чи тільки виелімінувати з існуючого закону „протиробітничі постанови". Потім — під впливом нових страйків — горою стала та частина представників у конгресі, яка є проти зміни закону Тефт-Гартлія. Щойно тепер таки піднято в палаті репрезентантів справу нового робітничого закону і є надія, що ця справа буде полагоджена ще цеї сесії.

Є два головні проєкти в конгресі, які беруться під увагу. Законопроєкт конгресмена Джана Лесінского (демократа з Мишиґен) є за привернення давного закону Ваґнера. Це є проєкт уряду і він може перейти, якщо узгляднить деякі важні поправки, що вже запропоновані. Автором другого проєкту є конгресмен Джан С. Вуд, демократ з Джорджії. Цей проєкт базується на теперішньому законі Тефт-Гартлія і є коаліційним, себто пропозицією південних демократів і республиканців. Найважнішою ріжницею між тими проєктами є їхнє відношення до стейтових законів, з яких деякі визнають певні обмеження щодо права юній на „замкнену робітню". Проєкт Лесінского є проти всяких таких обмежень. Він є теж проти прав президента забороняти страйки („инджонкшен") в крайній потребі, але щодо цього прийде певно до якогось компромісу.

Не входячи на тому місці в подробиці обох законопроєктів, треба висловити побажання, щоб конгрес вирішував цю справу маючи на увазі тільки загальний інтерес усього населення країни, рахуючись з вимогами модерного часу, зростом сили робітничого руху і большевицькою агітацією, яка цілком певно використала б демагогічно найменший промах, щоб тільки далі підтримувати клясову боротьбу.

В справі українського „Голосу Америки"

Від деякого часу майже в усіх українських газетах на цьому і европейському континентах появилися всілякі твердження, запити, домагання та обвинувачення у зв'язку з плянованим вже від довшого часу українським відділом в американських радіопрограмах для закордону, відомих під назвою „Голосу Америки". Звичайно, зацікавлення українців тою справою є цілком зрозуміле, побажане і могло б бути похвальне, якщоб воно було справді мудрим зацікавленням, базованим на точних, а не помилкових, невірних а то й свідомо злобних та перекручених, чи видуманих інформаціях, Бо всі дотеперішні вістки та повідомлення в тій пресі не покликуються ані на одне авторитетне джерело, ані на один наявний факт, а черпають свої інформації виключно з „приватних повідомлень" та на їх підставі роблять висновки. Нагодувавши своїх читачів такими вістками, аж наостанці деякі газети прийшли до мудрого висновку, щоби в цій справі звернутися зі запитом до Українського Конгресового Комітету.

Ми не маємо уповноваження забирати в цій справі голос в імені Українського Конгресового Комітету чи від нього давати будь-які вияснення. У відповідний час УККомітет без сумніву зробить це сам та у формі, яку вважатиме за відповідну. Але ми вважаємо своїм редакційним обов'язком успокоїти наш загал та поставити цю справу в належному світлі, як ми самі це бачимо.

„Голос Америки" — як відомо — є справді голосом Америки, іменно американськими урядовими радіопередачами для закордону, зорганізованими, фінансованими та контрольованими державним департаментом. В „Голосі Америки" немає жадної іншої політики, як тільки американська, без огляду на політичні переконання і походження людей, що виконують там будь-які функції. Інше діло, що американський уряд, як уряд демократичної країни теж у цій справі уважно прислухується до голосів, побажань та вимог своїх громадян. Але це все йде в парі і на цьому власне базується ціла американська політика.

Радіопрограми „Голос Америки" ще до сьогодні є в деякій мірі тільки в стадії свого розвитку .Доцінюючи важливість цего голосу для поширювання правди в світі, зокрема доцінюючи моральне і політичне значення таких радіопрограм в українській мові, Український Конгресовий Комітет майже від самого початку звертав увагу відповідних властей у Вашингтоні на цю справу. У висліді дальших інтервенцій, в половині минулого року остаточно включено українську мову до майже трьох десятків інших мов, на яких „Голос Америки" передається. Тоді теж негайно почалася підготовка до організації відповідного відділу. Передумовою цего мусіло бути, очевидно, підшукання відповідних робітників, які відповідали б всім вимогам як професійним, так і щодо загально встановлених вимог федерального службовця взагалі. Це вимагає багато часу і на тому, власне, найдовше зупинилася справа остаточного відкриття радіопрограм в українській мові. В додатку, українських зголошень на цю працю початково було замало, щоб з них можна було вибирати, а опісля їх вплинуло більше і разом з ними теж всілякі чисто „джабівські" інтриги, що їх аж ніяк не можна зв'язувати з будь-якою політикою, а вже найменше з американською політикою. Ми маємо всі підстави твердити, що в дотеперішній проволоці остаточного відкриття українського відділу в „Голосі Америки" завинили в головній мірі самі українці. Гістерія непоінформованої преси до цього теж відповідно прислуговується.

Справді моторошно робиться людині, читаючи ті всі вовчі вістки у зв'язку з українським відділом в „Голосі Америки". Перше — він ще дальше є в стадії організації, але не діє. В пресі в Европі росповсюджено вістку, що той відділ вже існує та, мовляв, є проти-український. Неназваний і невідомий „представник" одної газети з Канади розписався, як то він в Ню Йорку відвідав „Голос Америки" та мав розмову з „директором" неіснуючого ще „українського відділу" п. Олександром Барміном. Вслід за тим в пресі стільки виписано про п. Бармина, що соромом паленіє лице за цих наших земляків. Щоб не бути голословним: Канадійська газета а за нею багато інших накидуються на цю людину, мовляв, „москаль", „не знає української мови", „не визнає окремішности української нації" і таке пише по американських газетах, а навіть „посувається так далеко, що боротьбу УПА змальовує, як боротьбу російського народу" і т. п. П. Бармін, до речі, в „Голосі Америки" не є ані „москалем", ані „бувшим советським генералом", а тільки повноправним американським громадянином і як такий він там занімає пост керівника відділу програми,

(Докінчення на стор. 3-тій).

Критична доба Европи

Атлантійський Пакт — це формальне довершення рішення вільних народів Европи та Америки — не дати себе залякати погрозами Москви і підготувати сили для оборони перед большевизмом. Намічено якнайскоршим темпом з допомогою Америки, озброїти західню-европейські держави до такого стану, щоб вони могли поставитися проти московського наступу. До пляну озброєння, безперечно, буде втягнена Західна Німеччина.

Програма озброєння Західної Европи обчислена на два роки. За цей час европейські вільні народи зможуть розвинути свої військові сили так, що їм не буде страшна Москва.

У звязку з цим стоїть питання: що буде робити Сталін? Чи буде він ждати, поки Західна Европа зміцнить свою оборону, чи рішиться вдарити в найближчих місяцях, щоб не дати противникам зібрати свої сили?

Це питання дуже складне. Вона має дві сторони: політичну і воєнну. З боку воєнного. Москва тепер має таку велику перевагу над европейським світом, що може захопити своєю армією цілу Европу. Адже ж французька армія слаба, німецьке військо взагалі не існує, а сили малих держав — Бельгії, Голяндії та інших не можуть стати перешкодою для мас советської армії. Політично Москва для свого наступу на Західну Европу менше підготовлена тепер ніж це було, напр. 1946-47 року. За цей час демократичний світ добре пізнав суть московського імперіялізму і не вірить його „визвольним" фразам. Проте в деяких країнах, як Італія та Франція, комуністи ще тепер мають великі маси за собою. Але, одночасно, в опанованих Москвою країнах росте сильна опозиція проти московського імперіялізму, навіть серед місцевих комуністів. Комуністична Югославія, на чолі з Титом, відкололася від московського блоку, „чистки" між комуністами інших країн за „залізною завісою" показують, що ніде Москва не може сподіватися льояльности поневолених нею народів в разі війни.

Головна причина, що мусить держати Москву в обережности супроти воєнного конфлікту є та, що початкові успіхи в війні не рішають перемоги. Перемогу має той, хто має більші засоби — людські, матеріяльні і **моральні**. Приклад Гітлера це показує ясно: він мав великі успіхи, але не обчислив сил своїх противників і врешті програв. Сталін хитріший за Гітлера і він і перед 1939 роком не хотів улазити в велику війну, ждав, чим скінчиться змагання між Англією та Німеччиною.

З цих причин, можна думати, Сталін побоїться почати війну і дасть час Західній Европі зброїтися. Але що буде після того? Очевидно, західні великодержави не будуть терпіти московської переваги в Европі, якщо будуть мати силу натиснути на Москву. Можна сподіватися, що коаліція демократичних держав буде натискати на Сталіна, щоб вернувся до кордонів 1939 року. Ця вимога, безперечно, викликала б великий спротив советської великодержави, але врешті рішала б цю справу **сила**. А Москва, як це всім відомо, шанує тільки силу. Загроза американської сили примусила Москву вибратися з Перського Азейбарджану 1947 року, також в Европі супроти советських сил може згодом виступити відновлена міць Західної Европи.

З преси та заяв відповідальних політиків видно, що пляни натиску на СССР обмежуються загальн[illegible] кордонами 1939 року: від Москви будуть вимагати, щоб вона залишила держави, опановані нею протягом другої світової війни. В цих плянах, криється **немала небезпека для українського народу.** Відновлення кордонів 1939 року залишало б наші західні землі під владою Польщі та Румунії та ще кого, Наддніпрянщина була б віддана на повне знищення советській Москві.

Таке „розвязання проблеми" було би згубне не тільки для українського народу, але також і для цілої Европи принесло б лище коротку „передишку". Поки в Москві панує влада, що мріє про „світову революцію, сусідні народи не можуть бути безпечні перед советським імперіялізмом. Він, при кожній нагоді, знову виступить із своїми плянами панування над світом.

В найближчих місяцях буде рішатися доля Европи і світу.

К. П.

Суспільне забезпечення здоровя

У вашингтонськім конгресі знову опинилася дуже важна й складна справа, яка відноситься до суспільного здоровя. Не буде вона цілком певно полагоджена цеї сесії й це добре, бо буде більше часу на дальший розгляд проблеми, щодо розвязки якої існують великі різниці в думках. Йдеться тут про обовязкове забезпечування здоровя, а тим самим про гарантію, що кожна людина матиме змогу в випадку хвороби лікуватись у приписаний лікарем спосіб.

Під теперішню пору є в Злучених Державах 190,000 лікарів, з яких 145,000 обслуговують хворих на свою власну відповідальність. Одначе теперішня медична обслуга не є вистачальна, бо досягає тільки 80 відсотків населення. Щоб належно обслужити всіх людей треба ще 50,000 лікарів. Одначе й така цифра не говорить ще про повну недостачу. Не кожна околиця є однаково заосмотрена лікарями, бо напр. в стейті Мисисипі один лікар припадає на 19,000 нігрів а загалом вмирає річно 325,000 осіб з причини недостачі медичної обслуги. З тієї самої причини кожного року Америка тратить тільки робучих днів, що з них можна скласти 4,300,000 робучих років людини.

Неспосібність до праці з причини недуги однієї людини приносить захитання родинного життя, фінансову нужду, терпіння серед недуги, моральні терпіння рідні і жаль по втраті члена родини, який міг би був жити, коли б так була медична допомога.

Повищі факти й цифри навів президент Труман у своєму зверненні до конгресу для умотивування свого пляну суспільного забезпечення здоровя. Перше послання в цій справі передав президент конгресові ще 19 листопада 1945 р., друге звернення містилося в промові президента про стан нації в січні 1949 р., а третє було оприлюднене в пятницю 22 квітня б. р. Над пляном дискутували вже професійні медичні організації й приватні особи, а для конкуренційної акції зголосили свої внески в конгресі провідники Республиканської партії, в першу чергу сен. Роберт А. Тефт. Усі вони згодилися на твердженні, що медична обслуга в Злучених Державах є невистачальна і що її треба поправити, доповнити, або таки завести цілу нову систему. Одначе між ними є велика різниця щодо способів несення медичної допомоги і саме тому треба б приглянутися докладніше предявленням, які зголошено в конгресі. Заповідають, що дискусія над ними почнеться в комісіях уже незабаром, отже тоді прийде нагода пильно їх розчовпати. Докищо треба точніше розглянути плян президента Трумана, який має на цілі забезпечити здоровя суспільности й тому цей плян називають пляном суспільного забезпечення здоровя.

Він виходить з заложення, що добре здоровя є основою сили нації. Це є теж підстава, на якій можна буде побудувати вищу життєву стопу для одиниць. Таку загальну ціль можна осягнути двома дорогами: треба мати повно медичних засобів і треба дати нагоду кожній людині ці засоби дістати. Отже треба мати подостатком лікарів, дентистів, доглядачок, медичних техніків і працівників для суспільного здоровя, а треба теж осередків плекання здоровя, треба шпиталів, треба дальших наукових дослідів.

(Докінчення на стор. 3-тій).

К. ПЕТРУС

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

...ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОБДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

19)

Ніби вражений електричним струмом, Савінков миттю схопився за свої кишені, де він мав два „бравнінги", але, побачивши одразу спрямовані на нього з усіх боків револьвери, закам'янівши, спинився.

— Са-він-ков! — хтось голосно, по складах гукнув на нього із аґентів, що стояли довкола нього.

Конвульсійно підняв він руки вгору і, бліднучи, поволі почав опускатися на стілець.

У приміщенні запанувала страшна тиша. Тридцять пар очей напружено слідкували за його рухами. Десь цокали ходики...

Нарешті, упалим голосом Савінков промовив:

— Я — старий горобець, але ви все ж мене перехитрили!

⁂

Коли Семенов скінчив грати свою ролю, його, звичайно, розстріляли, а про своєчасне „самогубнсто" Савінкова зуміло подбали ГПУ...

— — — — — —

У своєму творі „20 рік" Шульгін оповідає, як він, переодягнутий жидом, з фальшивими документами, нелеґально перебував на советській території, і, через якийсь час, виконавши свою справу, знову щасливо перейшов за кордон.

Через десять років старому знову захотілося відвідати рідні краї, і на початку 1930 року він почав готуватися до цієї небезпечної подорожі.

Про намір Шульгіна довідалася Югославська філія ГПУ, і вона вирішила всесторонньо „сприяти" старому.

Цю справу доручили двом колишнім білим офіцерам з його колишніх київських знайомих, і підготовка до подорожі почалась.

Шульгін дуже зрадів випадкові, що серед своїх земляків знайшов собі товаришів для подорожі і, нічого не підозріваючи, навесні 1930 року вирушив з ними в далеку дорогу.

Подорож відбували за всіма правилами конспірації та закордонної роботи ГПУ з найрізноманітшими „перешкодами" та пригодами на югославсько-болагрській та болгарсько-румунській границях. А на румунсько-советській, десь на Дністрі, вони інсценували навіть „переслідування" советських прикордонників — із стріляниною, ракетовим та прожекторним освітленням і подібними комедіями.

Коротко кажучи, компаніони Шульгіна лишилися не тільки поза всілякими підозрами, але й виросли у його очах на сміливих та хоробрих героїв. Він їм цілком довіряв, і надалі покладався на них не тільки в СССР, але й на поворотному шляху до Югославії.

ГПУ від задоволення терло руки:

— Матерний монархіст і контрреволюціонер, еміґрантський ідеолог та привідця — нарешті потрапив їм до рук. а й не тільки він. Усі його однодумці й друзі, а, може, й підпільні білогвардійські групи, що ще заціліли в советських містах, тепер потраплять у пастку, яку влаштує їм сам Шульгін своїми „нелеґальними" відвідинами...

Але тепер треба дати йому повну свободу дій — нехай старий поновлює свої старі знайомства та зв'язки...

Треба показати йому Одесу, Київ, Москву, Ленінград. Треба показати йому всі досягнення Советів за минулі 10 років і приголомшити його старечу уяву „найграндіознішими будівельними плянами передбачених п'ятирічок".

А головне для Шульгіна — його ідеал „единої й неділимої" здійснювався на незламних основах і міцненько охоронявся і охоронятиметься такими грізними збройними силами, яких немає й не буде ніде на світі...

Нарешті, треба показати йому його власний будинок на кол. Караваєвській вулиці в Києві. Нехай старий сам переконається, що в його будинку не комісари живуть, а він зайнятий дитячим садком імени Крупської, в якому виховуються діти працівників та службовців його колишньої друкарні...

І якщо він, цей чесний старий, висловить хоч кілька слів схвалення та признання того, що йому покажуть, можна спокійно відвезти його до Югославії, і нехай пише свій черговий твір про відвідини ним Советського Союзу. І якщо в цій книжці ці схвалення будуть висловлені, мета гри з ним буде осягнута.

...Через кілька місяців Шульгін сидів у Загребі і творив свій „30-й рік". Біла еміграція розгублено розводила руками і вигукувала:

— І Шульгін продався большевикам!

— — — — — —

...Советському повпредстові в Римі треба було негайно передати одній італійській особі дуже важливий таємний пакунок.

Цю справу доручили співробітниці попредства Н-ій, що мала вишукану і гарну зовнішність і володіла досконало італійською мовою.

Н-у попередили, що, в разі арешту її італійською владою, повпредство не тільки що відмовиться від неї і оголосить її білоеміґрантським провокатором, а зміст пакету фальсифікатом, але, крім того всього, її знищать.

(Дальше буде).

Д-р Іван Німчук.

ЦІННА Й ПОВЧАЛЬНА КНИГА

ЮВИЛЕЙНИЙ КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ НА 1949 РІК (1894-1949).

Стор. 224, великої 8-ки (текст у два стовпці).

Якось дивно, що про таку цінну появу, як Ювілейний Календар-Альманах У. Н. С. на 1949 рік, зредагований членами редакції „Свободи", не появилася досі ніодна ширша замітка, хоч книга заслуговує на це з кожного погляду. Тому думаю, що редакція не відмовить місця оцим моїм, може й дещо спізненим, рядкам.

Небагато у нас, українців, таких видань, які підсумовували б працю й досягнення наших організацій та установ — у науку й для наслідування теперішнім і майбутнім поколінням, щоб тяглість праці тих установ не тільки не переривалась, а ще більше росла та скріплялась. Тільки в Галичині, де наш нарід жив конституційним життям від 1848 року і де існували цілі десятиліття широко розгалужена сітка українських культурно-освітніх, економічно, - господарських політичних, руханково-спортових, професійних і всяких інших установ, поодинокі з них старалися з нагоди своїх ювілеїв дати широким колам рідного громадянства по змозі докладний образ своєї діяльности у формі багато ілюстрованих звітів, мистецьких альманахів, пропамятних книг то-що. Такі ювілейні книги-звіти видали у нас м. ін. Просвіта, Рідна Школа, Дністер, Народня Торгівля, Центросоюз, Маслосоюз, реміниче товариство „Зоря", спортове т-во „Україна", Союз Українських Адвокатів, українська гімназія в Перемишлі, студентське т-во „Січ" у Відні (3 альманахи), Українська Студентська Громада у Кракові і деякі інші, в тому числі й деякі установи на галицькій провінції, напр. філія Просвіти у Грималові, що видала дуже вартісну монографію Грималівщини пера адвоката Олійника, ввесь наклад якої польська цензура при воєвідстві в Тернополі спалила. До таких видань треба зарахувати й пропамятну книгу-збірник у честь пок. Олександра Мишуги, п. з. „Мистець і людина". Нема сумніву, що всі такі й подібні видання, які коштували звичайно немало зусиль та гроша, підносили й підносять не тільки нашу національну гордість. Такі видання говорять ясно кожному, хто їх оглядає, що ми не нинішні, що ми маємо за собою якесь минуле, якого не потребуємо стидатись, та що праця й осяги тих поколінь, які трудилися в дотичних установах, не пішли на марне, а навпаки — знайшли і знаходять гідних продовжувачів і наслідувачів. Отже ясно, що національно-виховне значіння таких праць, не кажучи вже про мистецьку вартість деяких з них, величезні.

З приємністю відмічуємо факт, що подібні ювілейні видання має і українська еміграція в Америці (північній і південній), хоч вона розмірно ще зовсім молода. Нам доводилось бачити прегарну пропагандну книгу, видану з нагоди 40-ліття Українського Народного Союзу в 1934 р. і Ювілейний Альманах, що вийшов з приводу золотого ювілею У. Н. Союзу в 1944 р. Далі згадати б про багату змістом Пропамятну Книгу з нагоди золотого ювілею поселення українського народу в Канаді (1891-1941), що її зредагував теперішній українсько-катол. єпископ Західної Канади. Відоме й подібне, хоч значно скромніше, видання оо. Василіян у Бразилії і кілька інших, які ми мали нагоду оглядати. До цих цінних видань можна долучити й цьогорічний Ювілейний Календар-Альманах У. Н. С., виданий у 55-річчя цієї установи.

Не маємо наміру спинятися на всьому змісті книги, підкреслимо тільки те, що в ній найважніше.

Після календарної частини, попередженої гимнами національно-державними і церковно-релігійними, маємо там насамперед дані про простір, населення і столиці всіх стейтів ЗДПА (на основі статистики з 1940 р.), далі дані про всіх дотеперішніх президентів ЗД та урядову статистику мовних груп в Америці. Цю частину замикає історична промова А. Линколна з 1863 р., вповні актуальна й для наших днів, і тексти: конституції ЗД з 1791 р., Атлантійської Карти з 1941 р., декларації Об'єднаних Націй з 1 січня 1942 р. то-що.

Серію статтей альманаха започатковує д-р Лука Мишуга статтею п. з. „Америка і ми". Думки його статті — це наче національне „Вірую" для кожного американського українця. Після того йдуть статті Миколи Мурашка, Дмитра Галичина і Романа Слободяна, в яких освітлено всю працю, безупинний зріст та великий вклад у національне життя Українського Народного Союзу (зокрема за минулих 5 років), що з дрібних початків, завдяки ідейній праці своїх творців та працівників, виріс у найсильнішу українську асекураційно-допомогову установу в Америці (тепер 51,000 членів і понад 10 мільйонів долярів майна). До статті Р. Слободяна додана табеля, яка унаглядноює, скільки було членів У. Н. С. в Злучених Державах та в Канаді і в яких місцевостях у дні 31 серпня 1948 р.

Праця д-ра Семена Демдчука п. з. „Українська спільнота в З. Д. А." подає сконденсований перегляд усіх тамошніх українських церковних і національних установ у такому порядку: центральні установи й українська преса, українська церковна єрархія, більші осередки українського життя (Ню Йорк, стейт Ню Йорк, громади на схід від Ню Йорку, громади на захід від Ню Йорку та кількість українців у З. Д. Для порівнання й повноти додано до неї дані про українців у Канаді, Бразилії, Аргентині, Параґваю, Весесуелі і Перу. Дуже добре доповняє працю д-ра С. Демидчука стаття Антона Драгана п. з. „Зорганізоване життя американських українців, де обговорено працю Українського Конгресового Комітету Америки, ЗУАДК, Союзу Українок Америки, Ліґи Української Молоді Півн. Америки, Українсько-Американських Ветеранів, Т-ва Українських Професіоналістів, Від. Наукового Т-ва ім. Шевченка, Української Стрілецької Громади й Організації самодопомоги нової української еміграції. Цінні дані про церкви, організації, пресу і радіо серед різних національностевих груп в Америці знаходимо у статті Ярослава Чижа.

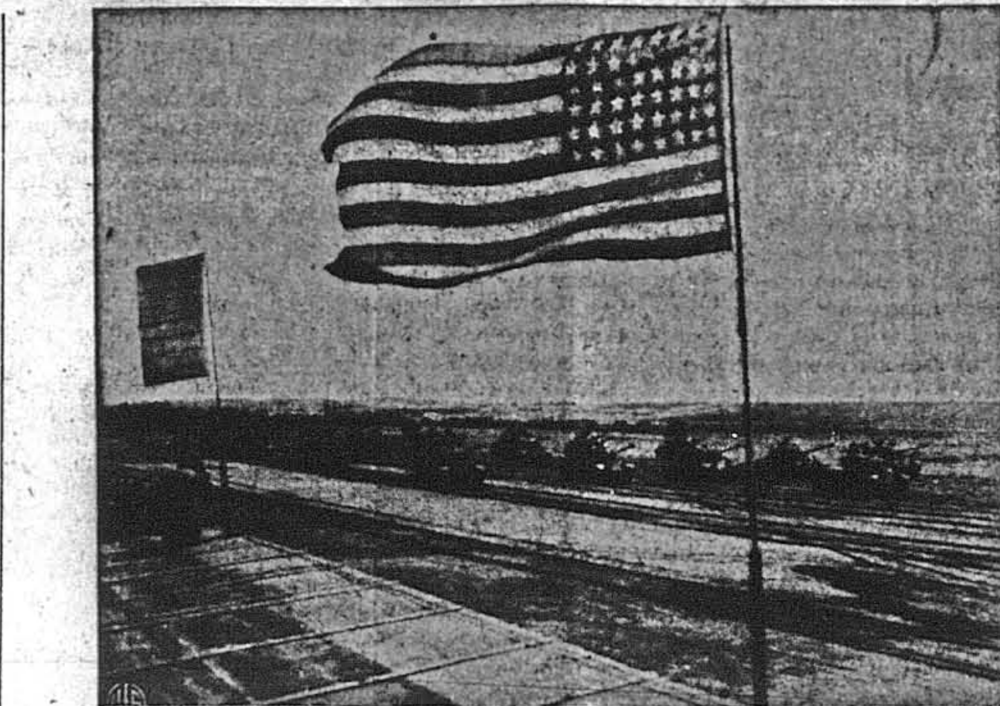
З черги маємо в книзі історичну відозву Пан-Американської Української Конференції з 21. 11. 1947 р., що звертається до українців, громадян Північної і Південної Америки та до вирваних лютим ворогом з рідної землі і розкинених лихою долею по всьому світі, як теж Декляранцію Української Національної Ради з липня 1948 р. Наукова розвідка проф. д-ра Миколи Чубатого, п. з. „Вїзд Богдана Хмельницького до визволеного Києва малює нам вагу тої епохальної події зперед 300 років, що — як кінчить автор — була не тільки тріюмфом переможного гетьмана, але й стала народженням політичних думок в Україні, що входять під поняття Хмельниччини і творять одну добу в історії України. Стаття написана зо знанням козацької епохи і любовю до нашої обездоленої Батьківщини. Багато навчиться читач також з праці нашого 70-тилітнього ювілята, д-ра Степана Барана, п. з. „Українська політична думка сьогодні". Про життя української еміграції в Европі інформує ширша стаття голови Центрального Управління Української Еміграції (ЦПУЕ) Василя Мудрого. Автор подав немало даних і цифр, все ж не оминув помилок та пропусків. (Напр. у розділі „Преса" не згадав між першими часописами про тижневик „Християнський Шлях", що виходив під моєю редакцією від 1 січня 1946 до половини 1947 р. — разом вийшло 70 чисел).

Невеличка, але цінна стаття про стрілецьку пісню належить перу заслуженого композитора Михайла Гайворонського. З приводу своєї статті про працю українських театрів і хорів серед наших скитальників в Европі хотів би я сказати, що вона вже тепер, 9 місяців після її написання, є історичним документом: бо ж неодин з тих мистецьких ансамблів, що про них я там писав, більше не існує... Чи ж не варто було зафіксувати їх діяльність у ювілейному альманаху?

В дальшій черзі поміщена розвідка: Наш „старий край" — Україна (пера А. Д.), в якій читач знайде перегляд всіх нинішніх областей УССР з найважнішими даними, далі стаття д-ра Зенона Кузелі п. з. „Східно - азійська українська колонія" і стаття „Трете покоління має голос" авторства Теодора В. Шумейка. Дуже цікавий спомин „Зі совєтами при штабі ген. МекАртура в Токіо" помістив Володимир Душник. Варто звернути увагу і на дві невеличкі, зате актуальні наукові розвідки: „Проблеми і можливості атомової доби" д-ра Михайла Каші і „Що буде з людською суспільністю за сто років?" д-ра Романа Осінчука.

При кінці альманаха маємо й коротку літературну частину: оповідання, нариси й вірші, що зрештою розсипані по цілій книжці. На самому кінці знаходимо ще різні статистичні дані, які потрібно й корисно знати кожному з нас: про те, скільки американців білої раси вродилося за кордоном і де саме, про держави світу, про найбільші міста, ріки, моря і т. д., і т. д.

З поданого вище бачимо, що Ювілейний Календар-Альманах Українського Народного Союзу, на якого обкладинці красується світлина відомого образу Івасюка, містить справді багато цінного й повчального матеріялу. За появу цієї книги треба висловити признання її редакторам та видавцям.

„ДЕНЬ АРМІЇ" В НІМЕЧЧИНІ.—Тільки 45 миль відділяє „Залізну Заслону" від тої маси американських наймодерніших повзів, що відбувають дефіляду в Графенмор, Німеччина, перед ген. Лусіюс Клей, американським мілітарним ґубернатором.

Суспільне забезпечення здоровя

(Докінчення зо стор. 2-гої)

Для осягнення бажаних результатів президент домагається закону для обовязкового забезпечення здоровя. Це потрібно на те, щоб кожна людина мала запевнений доступ до медичної допомоги і до засобів на покриття коштів такої допомоги.

Законопроєкт обовязкового забезпечення здоровя передбачує, що яких 85,000,000 осіб було б забезпечених на здоровя. Коли брати до уваги, що вже тепер існує суспільне забезпечення, то з його поширенням на плекання здоровя разом 120,000,000 осіб матиме повне суспільне забезпечення.

Забезпечення будуть оплачувати робітники, які матимуть найменше $4,800 річного доходу, по півтора відсотків від платні, а тільки ж і підприємці. Крім того федеральний уряд буде доплачувати з загальних податків першого року пів відсотка, а потім один відсоток від висоти платні. Разом це мало б принести до фонду забезпечення яких 6—7 біліонів долярів.

Які користі мала б людина з такого забезпечення? — В засаді кожна людина мала б дістати повну медичну, хірургічну (для операцій) і дентистичну та шпитальну обслугу. Лікарі мали б вибір: або доглядати пацієнтів в їхніх домах, або казати їм іти до шпиталю. Уряд однаково платив би за догляд відповідно до цін, прийнятих в місцевостях, де подана обслуга. Для лікарів, які осіли б у таких околицях, де нема багато населення, уряд давав би відповідні доплати.

У плянах президента звернена спеціяльна увага на лікарів, бо ж під їх доглядом мусить іти плекання суспільного здоровля. Одначе президент мав ще окрему причину старатися заспокоїти лікарів, бо Американське Медичне Товариство негайно після появи першого звернення президента в 1945 р. почало проти цього забезпечення кампанію, призбиравши на неї три мільйони долярів. Лікарі стали на становищі, що це була б „соціялізована" медицина, отже дала б урядові контролю над медичною услугою і причинилась би до зміцнення влади самого уряду над населенням. На становищі повної особистої свободи людини станули теж деякі католицькі провідники. Знову робітничі організації, в першу чергу Американська Федерація Праці стали в обороні пляну суспільного забезпечення здоровя, як його предкладає уряд.

Підстави Північно-Атлянтійського Пакту

Президент Труман, в своїй інавґураційній промові згадав про науку, яку винесла ця країна з двох світових війн. Він казав: „Якби ми могли дати до зрозуміння наперед, що кождий збройний напад, який зачіпає нашу безпеку, ми зустрінемо переважаючими силами, такого нападу могло б не зовсім не бути".

Сенатор Ванденберґ — давно признаний провідник республиканської партії в ділянці закордонних справ — згадав про ту саму науку в своїй промові з 22 березня, назвавши Північно - Атлантійський Пакт „найважнішим кроком в американській закордонній політиці з часу проголошення Доктрини Монро". На його думку „кайзер не був би розпочав свою агресію, якби не був мав надії уникнути сутички зо Злученими Державами та обєднаними союзниками", а також Гітлер „не був би розпочинав агресію, якби був припускав можливість війни зо Злученими Державами та рішучими союзниками".

Подібні доводи широко обговорювалися також іншими прихильниками Пакту. Їх можна звести до слідуючого:

Обидві світові війни спочатку зачепили деякі з великих північно-атлантійських держав, але згодом втягнули їх всіх. Наколи б вони всі разом стояли за мир так, як разом трималися в часі війни три роки після початку війни, то правдоподібно не допустили б до німецького нападу в 1914 та 1939 роках. Людство не зазнало би неймовірних терпінь, світ певно був би кращим, ніж є ним нині. Не сміємо забувати тої науки тепер, коли війна може бути такою страшною, що готова знищити цивілізацію.

Провідники північно - атлантійських держав, маючи на увазі науку з минулого, приступили — чотири роки тому — до творення організації Обєднаних Націй. Люди доброї волі сподівалися, що Обєднані Нації будуть уявляти з себе обєднаний фронт мирних країн, які будуть стояти разом в обороні миру та які матимуть переважаючу силу аби не допустити до війни. Саму оборону миру було доручено Раді Безпеки, якій Чартер О. Н. доручив охороняти міжнародню безпеку, маючи до розпорядження такі засоби як Комітет Військового Штабу та військові відділи.

Але події з 1945 року значно зменшили надії, що панували на нарадах в Домбартон Овкс та в Сан Франциско. Протягом трьох років, старання Ради Безпеки зорганізувати військові відділи, згідно з Чартером, на навіть спроби полагодження малих суперечок, постійно стримувалися ветом. Для характеристики сучасної дійсности, можна, наприклад, спитати, які рішучі міри може прийняти сьогодня Рада Безпеки, аби стримати напад на Норвегію й Данію.

Хоч таке положення може паралізувати працю Ради Безпеки, але неповинно паралізувати спроби членів Обєднаних Націй втримати мир. Чартер Обєднаних Націй — гнучке знаряддя. Він дозволяє реґіональні догоди в межах Обєднаних Націй. Параграф 51 Чартеру О. Н. дозволяє поодинчу, або колективну самооборону проти збройного нападу, доки Рада Безпеки вжиє потрібних заходів для збереження міжнародньої безпеки. Дві реґіональні догоди для колективної самооборони, згідно з 51 параграфом Чартеру. вже були досягнені — Між-Американська Догода 1947 року та Брусельський Пакт 1948 року.

Ясно, що Північно-Атлантійський Пакт має значно більші можливости для втримання миру ніж дві попередні догоди. За ним стоїть більшість найбільш могутних держав в світі. Окремо кожда — як було за двох світових війн — мо-

(Докінчення на стор. 4-тій).

Всправі українського „Голосу Америки"

(Докінчення зі стор. 2-гої).

що призначена для самого Совєтського Союзу і без огляду на це, в якій мові вона передається. На якій підставі всі ці напасті на нього? Де докази всіх тих тверджень? Хто, коли і кому твердив, що п. Бармін є „директором" українського відділу, який, в додатку, ще не існує? Опісля, звідки ті всі претенсії до радіопрограм в російській мові? На якій підставі та з яких джерел твердження, мовляв, все припізнюється, бо американські українці є „проти" імігрантів з підсовєтської України?

До всіх цих справ ми ще в свій час повернемо. Цими короткими заввагами ми хотіли б тільки припинити ту цілу гістерію, яка замість допомогти, тільки шкодить не тільки в полагодженні українського відділу в „Голосі Америки", але українській справі взагалі. В цім випадку велика частина української преси впала жертвою сплетнів та несовісних інформацій, а то й свідомих інтриґ, як це вже, нажаль, траплялося нераз. Чому не вижидати або бодай не провірити всіх цих тверджень? Досі ще не було випадку, щоби відповідальні представництва американських українців, з редакцією „Свободи" включно, не забрали голосу та не піддержали чи не осудили кожної справи, відповідно до її значення та вартости з американської і української точок зору. Якщо досі не забрало голосу в справі „Голосу Америки", значить, що до цего не було конечної потреби. Але це не може бути причиною того справжнього „галасу з нечевя", що його піднесли інші українські газети, а вже насамперед не може бути причиною цих підозрінь, напастей і обвинувачень, що їх у звязку з „Голосам Америки" та українським відділом в ньому видвигається. Звичайно, в цілій історії може бути чимало дечого, що кожному, і нам, може не подобатися. Проте, як довго справа остаточно не вирішена і як довго вона ще ведеться, так довго лайкою і напастями чи то на поодиноких людей чи на гурти ніхто не допоможе справі. І тому теж всі ці позитивні спостереження та домагання українського загалу до самої потреби „Голосу Америки" в українській мові та до приспішення цего, вбивається тими всіми пересудами та сплетнями і обвинуваченнями, що їх до цих слушних спостережень та домагань долучується.

На закінчення цих наших заввагa хочемо ще раз підкреслити, що справа „Голосу Америки" є американською урядовою справою і її урядово полагоджується, а багато з дотеперішних „приватних" інтервенцій українців в цій справі, як на цьому так і европейському континентах, справі не допомогли, але в багатьох випадках ще більше її заплутали, витворюючи серед цих урядових кол не найкращі враження та думки про самих українців. Прикре, але правдиве.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

РЕЗОЛЮЦІЇ

III. ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ ДЕЛЕГАТІВ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ІМІГРАНТІВ „САМОПОМІЧ".

III. Загальні Збори Делегатів Організації Українських Імігрантів „Самопоміч", що відбулися 5 березня 1949 в Ню Йорку в приміщеннях Українського Демократичного Клюбу та у власній домівці, заслухавши доповіді функціонарів, делегатів поодиноких відділів та інших учасників, ухвалили наступні постанови:

I. Загальні.

1) Загальні Збори Делегатів Організації Українських Імігрантів „Самопоміч" в імені українських нових імігрантів, що перебувають на вільній землі Вашингтона, складають сердечну подяку Урядові Злучених Держав Америки на чолі з Президентом Геррі С. Труманом і всім переселенчим Місіям, що дали змогу і причинилися до переселення українських скитальців до Америки.

Зокрема висловлюють братню подяку українським громадянам та їх установам, що виявили в тих справах порозуміння, спроваджуючи сюди рідних і близьких і закликають їх не шкодувати труду, доброї волі та матеріяльних жертв для рятування українських скитальців з Европи дорогою дальшої переселенчої акції.

2) Нова імігpація присвячуватиме і надалі всі свої сили для моральної і матеріяльної підтримки боротьби Української Нації на Рідних Землях та за кордоном для досягнення найвищого ідеалу: Самостійної Соборної Демократичної Української Держави, та для повалення зненавидженої комуністичної диктатури.

3) Загальні Збори Делегатів в покорі, однак з гордістю, схиляють голови перед героїчною боротьбою найкращих синів Української Нації, що на рідних землях в лавах Української Повстанської Армії воюють за найвищі українські та загально-людські ідеали проти найбільшого ворога та шлють всім воюючим та їхньому проводові палкий привіт, та прохання Божої ласки і помочі.

4) Загальні Збори Делегатів вітають створення Української Національної Ради, як вислів природних консолідаційних змагань української еміграції та запевнюють про всебічну піддержку в дальшому поступі консолідаційної праці як У. Н. Ради так і її Виконного Органу.

5) Закликають всіх своїх членів строго слідкувати за збереженням та розвиненням етичних вартостей не лише провідного елементу, але цілого загалу нашої організації, яка обов'язана будувати громадське життя на основах християнської віри і моралі.

II. Організаційні, переселенчі і економічні.

6) Загальні Збори Делегатів взивають всіх нових імігрантів, щоб свідомі свого національного обов'язку, негайно зголоситися до найтіснішої співпраці у власній організації, яка поставила собі за мету координувати працю нових імігрантів на американському терені, щоби довести до гармонійної співпраці з існуючими вже суспільно-громадськими та допомоговими українськими організаціями, щоб могти гідно репрезентувати свій нарід та високо тримати прапор української національної культури.

7) Вітають створення Координаційного Осередку Українських Громадських Центральних Установ з осідком в Лондоні та старання У. Н. Ради та П.А.У.К. в справі побудови Світового Союзу Українців і обіцяють повну підтримку для тих змагань.

8) Уважають вказаним і надалі якнайбільше підтримувати кожний почин про переселення українських скитальців до Америки і в повній мірі використовувати можливости Д. П. Закону та закликають своїх членів провести роботу для скріплення активности існуючих суспільно-громадських та допомогових організацій і її членів в згаданому напрямку.

9) Закликають своїх членів до тісної співпраці в існуючих українських допомогових або суспільно-громадських організаціях а то на кожному відтинку громадського, культурно-освітнього, господарського чи політичного життя, як також і активної співпраці з іншими установами, що помагають в переселенні українських скитальців.

10) Закликають управу подбати про переходовий гуртожиток для тих імігрантів, що після свого приїзду не можуть зараз поступити до праці, або втратили її з причин від них незалежних. Сподіваються, що оці старання знайдуть не тільки повне порозуміння із боку українських допомогових установ, але також і їхню повну підтримку, як теж і підтримку всього українського громадянства.

11) Закликають своїх членів провести відповідну роботу для творення незалежної української господарсько-економічної бази в повнім порозумінні та згоді з українським громадянством а головно підсилити інформування українського громадянства про можливости українського кооперативного руху, показавши на його великі здобутки на рідних землях.

12) Закликають своїх членів поінформуватись про можливости влучитися до професійного робітничого руху для формування нових відділів.

III. Культурно-Освітні.

13) Загальні Збори Делегатів в інтересі ліпшого майбутнього нашого народу звертають увагу на виховання молоді взагалі а зокрема середньошкільної та високошкільної, щоб придбати не тільки добрих технічних фахівців, але в першу чергу високовартісну українську провідну верству за кордоном.

Для тої цілі взивають своїх членів підтримувати всі акції, що мають на меті творення відповідних фондів на допомогу українським студентам.

14) Уважають вказаним організацію різних курсів та шкіл для української молоді передшкільного, шкільного та пошкільного віку. В тій цілі закликають своїх членів провадити відповідну працю та всіма способами помагати існуючим українським установам для здійснення таких планів.

15) З вдячністю згадують на жертвенність українського громадянства в Америці, його суспільно-громадських та національно-господарських установ, які ще перед війною внесли великий вклад в українське культурно-освітнє та національно-господарське життя на рідних землях і тим допомогли розбудувати різні національно-культурні та освітні установи, „Просвіта", „Рідна Школа", та інші, що у великій мірі спричинилися для скріплення національних позицій українського населення на рідних землях.

16) Закликають українських інтелектуалів — нових поселенців на терені З. Д. А., щоби використовували всі можливості свого побуту на поглиблення свого знання та дальшої творчої чинности.

IV. Кінцеві.

17) Загальні Збори Делегатів закликають всіх своїх членів та громадян української національної спільноти взагалі до єдности, згоди та гармонійної співпраці і зазначають, що уважатимуть всяку роботу, що мала би вести до розладу і розкладу чи на полі суспільно - громадським, політично - культурним або церковно-релігійним за працю шкідницьку і агентурну, що провадиться в інтересі ворогів нашого національно-державного визволення.

18) Закликають всіх своїх членів, зокрема інтелектуалів, яких доля відірвала від свого варстату праці, щоби не падали духом, витривали і виконували свою працю, хоч би і фізичну до якої не привикли, сумлінно, гордо і достойно доброму імені свого многостраждального народу.

19) Ухвалили далі, щоби були вислані привітання та подяки в окремих листах до таких установ: 1. Українська Національна Рада. 2. Українська Повстанська Армія та її Провід. 3. Координаційний Осередок Українських Громадських Установ у Лондоні. 4. Центральне Представництво Української Еміграції в Авгсбургі. 5. Санітарно - Харитативна Служба. 6. Панамериканська Українська Конференція в Ню Йорку. 7. Український Конгресовий Комітет в Ню Йорку. 8. Допомогові Комітети й їх Переселенчі Осередки.

О. Г.

З НЕТРІВ БРАЗИЛІЇ

(Репортаж).

(Продовження).

— Але на всякий випадок — ось візьміть адресу Комітету. Коли буде потреба — напишіть.

— Дякую, — відповіла вона, приймаючи адресу. — Тільки, направду, нам тут так добре, що писати нема потреби.

Потім ця сама жінка веде нас лісом до своїх господарів. По дорозі довідуємося що це — заможна родина, котра провадить зразкову господарку. Сам господар скуповує в довколишніх жителів різні сільсько-господарські продукти і спродує їх замовцям, котрі приїжджають по них автами. Слухаючи цієї розмови, я в душі посміхався, бо яке зразкове господарство і який „прекрасний дім" могли бути в цих дебрах? Але якеж було моє здивування, коли ми прийшли на місце! Будинок, правда, деревяний, але великий, чисто помальований і прикрашений гарними виризуваннями з дерева. Довкола — інші забудови, такі самі деревяні і такі самі солідні та охайні. Скрізь чистота і порядок.

Ще більше здивувався я, коли, увійшовши до середини, побачив фетеревані підлоги, прекрасні меблі, килими і фіранки на вікнах. Гарно устаткована кафлева кухня сяяла чистотою.

Все це було таке несподіване, що я не міг отямитися. Але й це було ще не все. У віддалі пів-кілометра знаходилася фарма з расовими коровами і свиньми та цілим пташиним царством.

Після обходу зі свяченою водою та щедрої гостини рушаємо далі.

Отак мандрували ми від оселі до оселі, віддалених між собою іноді на пів або і на цілий день дороги. До декотрих з них уже по 4-6 років не заглядував ні священик ні якась інша стороння людина. Тому й не диво, що історія з „кумою" повторювалася в різних варіянтах. Сам вид чужих людей лякає здичавілих мешканців, і вони ховаються або тікають до лісу. Та коли часом навіть по повторній візиті нам вдається господарів дому піймати, то вони по проході першого переляку розговорюються, починають самі над собою сміятися і виявляються дуже добрими і гостинними людьми. Гірше було з дітьми. Смагляві й обдерті, виросли серед пущ і звірів, вони самі нагадували диких звірят, котрі з цікавістю оглядали з-за кутків дивних гостей, але при спробі наблизитись до них, давали знати ногам і щезали в лісі.

Кілька разів ми повертали і до „куми", але безуспішно. Нарешті, вступили до хати. В хаті земляна долівка, примітивна і неохайна обстава з красномовними доказами того, що сюди свобідно заходять всі домашні тварини.

Напружений постійним страхом перед гадюками та іншими небезпечними мешканцями хащів, я раптом здригався, бо чую, що мене щось клюнуло в ногу. Рвучко оглядаюся і зустрічався з насмішкувато-цікавим поглядом круглих очей маленької зеленої хатньої папуги. Ця дрібна пригода нас розвеселила, тим більше, що і „кума", вреті переборовши свій страх, увійшла до хати. Вона не тільки розговорилася з нами, а й весело заходилася готувати вечерю.

В цій подорожі добре пізнався життя бразилійського інтеріору. Його мешканці здебільша провадять кочовий спосіб господарки. Пробувши 2-3 роки на одному місці, спаливши ліс і використавши землю, люди пересуваються далі і осідають на нових місцях, не питаючи права у власника. Господарюють і на державних землях. Найбільше управляють риж, пшеницю, фасолю і кукурудзу. Свині блукають в напів-дикому стані по лісах і лише на-ніч приходять до двору.

Приємно було зустріти в цих лісах гарно поставлені господарства, як незаперечний доказ, що нові часи і поступ знаходяться в непереможному поході. Та, на жаль, таких господарств не було багато. Натомість, бідні, первісного типу оселі зустрічалися в переважаючій кількости.

Уявіть собі звичайну буду збиту з грубих нетесаних дощок чи колод. Вікон нема, кухні також. Замість кухні — вирита в долівці яма на вогнище, над котрою висить на залізному ланцюгу котел. В ньому вариться невибаглива страва. Хліба люди здебільша не знають зовсім. Їдять кулешу, чорну фасолю і мясо. При тому цікаво, що той примітивізм життя зовсім не є наслідком бідности, у всякому разі, не все ним буває.

(Закінчення буде.)

ПІДСТАВИ ПІВНІЧНО-АТЛАНТИЙСЬКОГО ПАКТУ

(Докінчення зі стор. 3-тої).

же мати перед собою загрозу збройного нападу, який зрештою втягне їх всіх. Обєднані разом, вони мають переважаючу силу, яка — як вказує приклад двох останніх війн — є найкращою запорукою проти війни для них всіх.

Трагічний упадок демократичних держав Північного Атлантику пару років тому часто характеризують словами „надто мало й надто пізно". Північно-Атлантійський Пакт створено доки ще не є пізно. Неможна його назвати „замало", бо за ним стоять країни з переважаючим відсотком світової індустрії та запасів.

Ця спілка для миру, яка відповідає довго існуючим спільним інтересам того району щодо миру і безпеки, вперше обєднала ці країни в єдиний фронт в часі, коли війну ще можна оминути. В той спосіб Північно - Атлантійський Пакт дає країнам Північного Атлантику до певної міри безпеку та можливість миру, чого не може сподіватися досягнути кожда країна окремо.

Загальна Рада.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Полк. М. Р. — Ми раді, що Ви та інші скитальці, що прибули з Вами, зазнали доброї опіки, але того роду подяк не друкуємо, бо прийшлося б чи не кожної днини їх містити. Найкраща подяка буде тоді, коли ті, що прибувають, заохочуватимуть на місцях наших людей до надсилання дальших жертв та запевнень, щоб можна було продовжати нашу ратункову акцію на ще більші розміри, як досі.

Марія Кукіз, Клівленд, О. — Дякуємо за надіслання згадки про наші писанки з газети „Плейн Ділер". Подамо про це новинку. Ми теж помістили б дуже радо цілу картину, коли б Ви, чи хто другий, дістали з цеї газети „мет" і нам надіслали. Звичайно газети радо на це годяться, коли їм кажеться, що це для поміщення в „Свободі" чи „Юкрейнієн Вікли". Так бодай було досі.

РОЗВІДКА Д-РА КІБЗЕЯ ПРО УМОВУ НЕДУГУ З НАГОДИ ТИЖНЯ ЗДОРОВЯ

Дітройт, Миш. — У статті в „Івнінг Ньюз", виданій у Солт Ст. Мері, розбирає д-р А. Т. Кібзей питання умових недуг, обговорюючи його з трьох точок, а саме: Що це є умова недуга?; які є її признаки?; які її причини?; які ліки? Автор статті приходить до висновку, що умові недуги це поважна справа, бо в Америці під теперішню пору находиться 8,000,000 умово недужих людей. Д-р Кібзей спеціялізувався в досліджуванні умових недуг і тепер є супердентендентом шпиталю в місцевости Солт Ст. Мері, в стейті Мишиген. Стаття його написана з нагоди тижня ментального здоровя, який кінчиться в суботу 30 квітня.

ЧЕСЬКИЙ ГЕНЕРАЛ ПОКИНУВ СЛУЖБУ В АМБАСАДІ

Вашингтон. — Бригадир-генерал Йосиф Шейбал, який від 1947 р. був військовим аташе в чехословацькій амбасаді, зрезигнував з служби і звернувся до американського уряду з проханням політичного азилю. Це вже другий високий урядовець в закордонній чехословацькій службі, який здезертирував з-під большевицького чеського режиму впродовж тижня. Він зробив це тому, що уряд в Празі зажадав його повороту додому.

СОВЄТИ ОБВИНУВАЧУЮТЬ АМЕРИКУ В СПРАВІ ГУБИЧЕВА.

Москва, 28. квітня. — Місцева „Літературная Газета" надрукувала вчора статтю якогось Коровіна, в якій обвинувачується Злучені Держави, що вони порушили міжнародне право, арештуючи совєтського шпигуна Губичева. Коровін домагається від Америки „морального або матеріяльного відшкодовання" за цей арешт та погрожує репресіями проти американських громадян і дипломатів в Совєтах.

ВСТАВАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ДЕСЯТЬ МІЛЬЙОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ТАРЗАН, ч. 2083. Маєток у кишені.

Саме в хвилині, коли Тарзан притримував Блейка в спокою...

Крон дбайливо відчепив гачок вудки.

Відвернувшися плечима до тубильчих рибалок, великий наглядач сягнув рукою глибоко в свою кишеню...

...і витягнув два великі діяманти.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення пошукувань родини і знайомих різних скитальників було поміщене у „Свободі" безплатно, хай вишле таке оголошення впрост до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було **поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1 цаль в одній колюмні коштує $1.00.**

Адм. „Свободи".